

بسم الله الرحمن الرحيم

چکیده و نکات کلیدی

ایدمیولوژی

Algorithms & Tables of Medicine

بر گرفته از جدیدترین کتابهای مرجع:

(گوردیس/ فلچر/ زیگلر/ گرین لند- روثن / لست /

مازنر/ سولیوان- بارکر / ولت هد / بالاند- گالمن ...)

مطالب را در قالب الگوریتم و جدول برای دستی به ذهن بسپارید

مؤلف:

جمال احمدزاده

نشر اشراقیه

۱۳۹۲

پیشگفتار

از دیروز بامروز، برای امروز زندگی کن و امید به فردا داشته باش.

اپیدمیولوژی مطالعه چرایی و چگونگی وقوع یک رویداد یا عوامل خطر آن در جمعیت یا زیرگروههای مختلف آن می‌باشد این شاخه از علم با بکارگیری انواع طرح‌های مقایسه‌ای سعی در شناسایی فراوانی، سیر طبیعی و علل ایجاد کننده یک رویداد و اتخاذ اقداماتی مناسب جهت برخورد با مشکلات مرتبط سلامت در جوامع بشری دارد.

تاکنون کتاب‌های متعددی در ارتباط با مبانی و اصول اپیدمیولوژی به صورت مفصل نگارش شده اند اما کتاب حاضر هر آن چه که یک دانشجوی گروه پزشکی و پیراپزشکی در مورد سرفصل‌های تعیین شده از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در مورد مبانی و روش‌های اپیدمیولوژی نیاز دارد، را در یک مرور ۲۴ ساعته در قالب نکات طلایی برآورد می‌نماید در نگارش این کتاب سعی شده تمام موضوعات مهم از مبانی و روشهای اپیدمیولوژی که جهت شرکت در آزمونهای کارشناسی ارشد و دستیاری اپیدمیولوژی، علوم پایه، پره انترنی، دوره پایه و دستیاری پزشکی مورد نیاز است، در قالب نکات طلایی، نمودار و جداول ارائه شوند که دانشجو بتواند با یک نگاه، مطلب را درک و سریعاً در ذهن بایگانی نماید. هدف از تالیف و گردآوری این کتاب آشنایی محققین و دانش پژوهان میهن اسلامی با مبانی و اصول اپیدمیولوژی و بالا بردن سطح آگاهی آنها با بعضی از جدید ترین مطالب این رشته که تاکنون در هیچ کتاب فارسی به رشته تحریر در نیامده است، می‌باشد لازم به ذکر است که اخیراً کتابی با عنوان «مقدمه‌ای بر اپیدمیولوژی» توسط اینجانب و همکارانم به رشته ترجمه در آمده که در آن اکثر نکات بیان شده در این کتاب در یک سطح وسیع و مفصل تر توضیح داده شده است. لذا پژوهش گران علاقه مند می‌توانند نیازهای خود را با مراجعه به آن کتاب تامین نمایند. در پایان امید است با فراهم آوردن این اثر گامی هر چند کوچک در جهت رشد و شکوفایی و پیشرفت علمی میهن اسلامیمان برداشته باشیم.

مشتاقانه منتظر نظرات اصلاحی و انتقادهای مفید و سازنده شما هستم

jamal_ahmadzadeh@yahoo.com

جمال احمدزاده

آذر ماه ۱۳۹۰

فهرست مطالب

۱۱	فصل ۱: مطالعات اپیدمیولوژیکی
۱۲	❖ الگوریتم تقسیم بندی مطالعات اپیدمیولوژیکی
۱۳	❖ معایب و مزایای مطالعاتی مختلف
۱۵	❖ انواع روش‌های آماری مناسب و رایج برای تحلیل طرح‌های مطالعات اپیدمیولوژیکی
۱۶	❖ متا آنالیز و مراحل انجام آن
۲۶	❖ طرحی عمومی برای انجام یک تحقیق اپیدمیولوژی
۲۸	❖ مطالعات مشاهده‌ای توصیفی
۲۸	❖ گزارش مورد
۲۹	❖ گزارش سری موارد
۲۹	❖ مطالعات توصیفی بر اساس میزان ها
۳۰	❖ مطالعات مشاهده‌ای تحلیلی
۳۴	❖ مطالعات اکولوژیکی
۳۵	❖ مطالعات مقطعی
۳۸	❖ مطالعات همگروهی
۴۱	❖ مطالعات مورد-شاهدی (مبتنی بر مورد، مورد شاهدی تو در تو، مورد-همگروهی، مورد-مقاطع)
۵۶	❖ مطالعات مداخله‌ای

- ❖ طرح شماتیک کارآزمایی شاهدان تصادفی شده (RCT) ۵۷
- ❖ کارآزمایی‌های محلی، جامعه، بالینی ۶۱

فصل ۲: منابع خطا در مطالعات اپیدمیولوژی و راه‌های کاهش آنها ۶۲

- ❖ الگوریتم تقسیم بندی انواع خطا در مطالعات اپیدمیولوژیکی ۶۳
- ❖ تاثیر افزایش حجم نمونه بر انواع خطا در مطالعات اپیدمیولوژیکی ۶۴
- ❖ تعریف کمی تورش ۶۵
- ❖ نحوه برخورد با خطای تصادفی (شانس) ۷۰
- ❖ دلایل طبقه بندی غلط مواجهه یا وضعیت پیامد ۷۳
- ❖ طبقه بندی غلط غیر افتراقی و افتراقی ۷۴
- ❖ چهار پیامد احتمالی در آزمون فرضیه ۷۷
- ❖ انواع تورش در مطالعات اپیدمیولوژیکی ۸۲
- ❖ مخدوش کننده ها ۸۵
- ❖ ارزیابی حضور عامل مخدوشگر به ۳ روش ۸۷
- ❖ روش‌های کنترل مخدوش کننده‌ها در مطالعات اپیدمیولوژیک ۹۴
- ❖ الگوریتم تقسیم بندی انواع همسان‌سازی ۹۵

فصل ۳: برهمکنش و انواع آن ۱۰۱

فصل ۴: همبستگی تا علیت ۱۱۴

فصل ۵: غربالگری ۱۳۱

- ❖ مفهوم غربالگری و موارد استفاده آن ۱۳۲
- ❖ معیارهای یک آزمایش غربالگری خوب ۱۳۴
- ❖ مقایسه آزمایش‌های هم زمان و متوالی ۱۳۹
- ❖ رابطه ارزش اخباری با شیوع، ویژگی و حساسیت ۱۳۲
- ❖ عواملی که باعث تنوع در نتیجه آزمایش می‌شوند ۱۳۴
- ❖ شاخص‌های مهم در غربالگری ۱۳۷
- ❖ منحنی ROC (receiver operating characteristic curve) ۱۳۹
- ❖ مفهوم کارایی، کارسازی، کارآمدی (سودمندی) ۱۴۰

فصل ۶: روش‌های نمونه‌گیری ۱۴۲

- ❖ الگوریتم تقسیم بندی روش‌های نمونه‌گیری ۱۴۳
- ❖ روش‌های نمونه‌گیری احتمالی ۱۴۴
- ❖ روش‌های نمونه‌گیری غیر احتمالی ۱۴۸
- ❖ روش اندازه‌گیری حجم نمونه ۱۴۹
- ❖ محاسبه اندازه نمونه از طریق نرم افزار stata11 ۱۵۳

فصل ۷: نظام مراقبت و انواع آن ۱۵۷

فصل ۸: مفهوم آلفای کرونباخ ۱۶۴

فصل ۹: طریقه محاسبه بار بیماری‌ها با استفاده از شاخص Daly ۱۷۳

فصل ۱۰: جستجو و تحلیل طغیان‌ها ۱۷۸

❖ بیماری بومی (endemic) ۱۷۹

❖ بیماری فرا بومی (Hyper endemic) ۱۷۹

❖ تمام بومی (holo endemic) ۱۷۹

❖ اصطلاح تک گیری (sporadic) ۱۷۹

❖ اصطلاح همه گیری (epidemic) ۱۷۹

❖ طغیان ۱۷۹

❖ جهان گیری (pandemic) ۱۸۰

❖ گذار اپیدمیولوژیک (the epidemiological transition) ۱۸۰

❖ ناپدید شدن (disappearing) ۱۸۰

❖ باز پدید آمدن (reemerging) ۱۸۰

❖ نوپدید شدن (emerging) ۱۸۰

❖ بیوتروریسم ۱۸۱

❖ اغزو تیک (exotic) ۱۸۱

❖ اپورنیتیک (epornithic) ۱۸۱

❖ اپیزوتیک (epizootic) ۱۸۱

- ❖ انواع همه گیری ۱۸۲
- ❖ همه گیری با منبع مشترک ۱۸۳
- ❖ همه گیری با منبع نقطه‌ای ۱۸۳
- ❖ همه گیری با منبع پیشرونده ۱۸۴
- ❖ مراحل بررسی یک همه گیری ۱۸۶

فصل ۱۱: اپیدمیولوژی و سطوح مختلف پیشگیری ۱۸۷

- ❖ پیشگیری ابتدایی و پیشگیری سطح اول ۱۸۸
- ❖ پیشگیری سطح دوم ۱۸۸
- ❖ پیشگیری سطح سوم ۱۸۸
- ❖ پیشگیری متناقض ۱۹۰

فصل ۱۲: اندازه گیری وقوع پیامدها ۱۹۱

- ❖ میزان‌های ابتلا ۱۹۲
- ❖ میزان شیوع ۱۹۲
- ❖ خطر نسبی ۱۹۸
- ❖ نسبت شانس ۲۰۰
- ❖ میزان بروز ۲۰۷
- ❖ خطر منتسب و کسر قابل انتساب ۲۱۷

۲۲۰	❖ مدل مقابل واقع
۲۲۱	❖ میزان حمله
۲۲۱	❖ میزان حمله ثانویه
۲۲۲	❖ مفهوم میزان مولد پایه (R_0)
۲۲۳	❖ میزان عفونت زایی
۲۲۳	❖ قابلیت بیماری زایی
۲۲۳	❖ حدت، درجه قابلیت بیماری زایی یا Virulence:
۲۲۳	❖ میزان کشندگی
۲۲۴	❖ میزان میرایی سالیانه
۲۲۴	❖ میرایی تناسبی (Proportional mortality)
۲۲۷	❖ تطبیق سازی و انواع آن

۲۳۱	❖ فصل ۱۳: بعضی از سایت‌های اینترنتی جهت دستیابی به منابع اپیدمیولوژی
-----	--